บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHERS TEAMWORK IN SCHOOL UNDER YASOTHON PRIMARY EDUCATION SEVICE AREA OFFICE 2

[1]เกียรติพงศ์ ชะนะบุญ และ [2]ยุวธิดา ชาปัญญา

[1]Keaitpong Chanaboon and [2]Yuvatida Chapanya

[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, ประเทศไทย

[1]Roi Et Rajabhat University, Thailand

[1]Keaitpong1995@gmail.com

Received : January 13, 2024; **Revised** : March 26, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารในสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมของครู 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารและการทำงานเป็นทีมของครู และ 4) ศึกษาบทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร 35 คนและครู 300 คน รวม 335 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยเปอร์เซ็นต์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การถดถอยพหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากการทำงานเป็นทีมของคณะครูทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของครูในระดับ

---

1 นักศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มาก บทบาทผู้บริหาร 4 ด้าน (ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ส่งเสริม ผู้ตัดสินใจ ผู้นิเทศ) ร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูได้ร้อยละ 37 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา; การทำงานเป็นทีมของครู; บริหารการศึกษา

Abstract

This study aimed 1. to study the level of performance in the role of school administrators, to study the level of teachers' teamwork, and to study the role of school administrators affecting teachers' teamwork. The sample consisted of school administrators and teachers under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 2, totaling 332 people, divided into 35 school administrators and 300 teachers. The sample size was determined using the Krejcie & Morgan table (Bunchom Srisa-ard. 2013: 42–44). The sample was obtained by stratified random sampling according to the size of the school. The sample was selected by drawing lots The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed through percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, correlation coefficient, and regression equations to predict variables by the stepwise method. The research findings were as follows; 1) Overall fulfillment of the role of school administrators is at a high level. 2) Teachers' teamwork. Overall and each aspect is at a high level and 3) the relationship between the role of school administrators and the teamwork of teachers in the school is at a high level. 4) The role of school administrators the role of an expert (X2) the role of a promoter (X4) the role of a decision maker (X6) and the role of a supervisor (X3) predicted the variance of teachers' teamwork at 37.00 % with statistical significance at the .01 level.

Keywords : The role of educational institution administrators; Teacher teamwork ; Educational Administration

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ลักษณะของงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นภายใต้สภาวการณ์ของการแข่งขัน ที่มีแนวโน้มจะมีความเข้มข้นและรุนแรงยิ่งขึ้น ส่งผลให้ทุกองค์การมีการพัฒนาคุณภาพเพื่อให้องค์การของตนเองดำรงอยู่ได้และพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งผู้บทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำขององค์การจึงต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ อีกทั้งใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีมการบริหารจัดการองค์การยุคใหม่จึงมีความจำเป็นต่อการดำรงอยู่และพัฒนาการขององค์การให้สามารถต่อสู้แข่งขันกับองค์การอื่นๆ ได้การปรับตัวให้ทันกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายของกระแสโลกนั้น ปัจจัยสำคัญที่จะสามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายได้คือคุณภาพของคน เครื่องมือสำคัญที่ทำให้คนมีคุณภาพได้นั้น คือ การศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้ประชาชนมีคุณธรรมสามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรู้ความสามารถและทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต มีความสามารถในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี สามารถพัฒนาตนเองและร่วมพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2563: 16)

พระราชบัญญัติการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้โรงเรียนในฐานะสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ ควบคุมดูแลบุคลากรในโรงเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราช บัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 โดยปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลักตามแนวทางการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 20) ดังนั้นการที่จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งตามบทบาทการทำงานเป็นทีม จึงนับเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่งของการบริหารงานองค์การยุคใหม่ ที่ผู้บริหารองค์การนำมาใช้ในการพัฒนาองค์การความซับซ้อนและหลากหลายของงานในสังคมส่งผลให้ผู้บริหารไม่สามารถทำงานทุกอย่างให้มีประสิทธิภาพได้เพียงลำพัง (ปรีชา สินวรณ์ 2560: 2) อย่างที่เข้าใจกันดีว่าการทำงานโดยบุคคลเพียงคนเดียวนั้นยากที่จะปฏิบัติให้สำเร็จได้ เนื่องจากคนๆ เดียวย่อมมีขีดความสามารถที่จำกัด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพยายามหาผู้อื่นมาร่วมกัน เพื่อที่จะได้นำความรู้ ความสามารถ

ของแต่ละคน โดยการดึงศักยภาพของแต่ละบุคคลที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันมาปฏิบัติงานร่วมกันอันจะก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

การทำงานเป็นทีมจึงเป็นสิ่งท้าทายผู้บริหารองค์การไม่ว่าภาครัฐหรือภาคเอกชน โดยการแสวงหากลยุทธ์ (สำนักงานเขตคณะกรรมการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) และทรัพยากรที่หลากหลายมาสนับสนุนแนวทางในการพัฒนาทีมงานของตนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้ความพึงพอใจของบุคลากรทุกคนในทีมงาน การสร้างทีมงานที่มีความพร้อมเพรียงและประสานการทำงานเป็นอย่างดีโดยมีเป้าหมายสูงสุดร่วมกัน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานแบบเดิมที่ให้ความสำคัญกับผู้นำคนเดียว มาเป็นการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ (ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2561: 9; อ้างถึงใน ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ 2560: 15)

ดังเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาบทบาทของผู้บริหารและครู ทำให้ครูมีศักยภาพในการสอนสูงขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนานักเรียนและการปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยเฉพาะการทำงานเป็นทีมของครูจะส่งผลให้คุณภาพการเรียนการสอนดีขึ้น นักเรียนจะได้รับความรู้ที่ถูกต้องและครบถ้วน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
4. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 โดยมีรายละเอียดของกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 รวม 2,164 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร 167 คน และครู 1,997 คน

ตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 35 คน และครู 300 คน รวมจำนวน 335 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียนและการจับสลากเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง (สำนักงานนโยบายและวิชาการสถิติ, ออนไลน์)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของ Likert’s Scale

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับตามวิธีการของ Likert’s Scale

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์ และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ดังตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	การปฏิบัติ		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการเป็นผู้นำ	3.98	0.66	มาก
ด้านการเป็นผู้เชี่ยวชาญ	3.70	0.71	มาก
ด้านการเป็นผู้นิเทศ	3.71	0.80	มาก
ด้านการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน	3.69	0.72	มาก
ด้านการเป็นผู้ประสานงาน	3.26	0.83	ปานกลาง
ด้านการเป็นผู้ตัดสินใจ	3.23	0.77	ปานกลาง
โดยรวม	3.60	0.63	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านบทบาทการเป็นผู้นำ บทบาทการเป็นผู้เชี่ยวชาญ บทบาทการเป็นผู้นิเทศ และบทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบทบาทการเป็นผู้ประสานงาน และบทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

2. การศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทำงานเป็นทีมของครูโดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	การปฏิบัติ		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความไว้เนื้อเชื่อใจ	3.78	0.62	มาก
ด้านการสื่อสาร	3.57	0.65	มาก
ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน	3.85	0.55	มาก
ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน	3.73	0.64	มาก
ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	3.92	0.58	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน	3.90	0.63	มาก
โดยรวม	3.79	0.50	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ด้านความไว้เนื้อเชื่อใจ ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ด้านการสื่อสาร

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ดังนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	Y	ระดับความสัมพันธ์
X_1	1.000	-	-	-	-	ใ	.520**	ปานกลาง
X_2	.667**	1.000	-	-	-	-	.550**	ปานกลาง
X_3	.737**	.705**	1.000	-	-	-	.530**	ปานกลาง
X_4	.640**	.711**	.736**	1.000	-	-	.530**	ปานกลาง
X_5	.682**	.778**	.785**	.720**	1.000	-	.500**	ปานกลาง
X_6	.673**	.780**	.710**	.723**	.734**	1.000	.490**	ปานกลาง
X	-	-	-	-	-		.610**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายโสธร เขต 2 ($rxy = 0.61$, $p < 0.01$) โดยทุกด้านของการทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลางและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ดังตาราง 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดทอยพหุคูณแบบขั้นบันได เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู

โมเดล	ตัวแปรพยากรณ์	R	R^2	F	p
1	X_2	.545	.297	189.10**	.001
2	X_2 X_4	.585	.343	116.20**	.001
3	X_2 X_4 X_6	.600	.360	83.39**	.001
4	X_2 X_4 X_6 X_3	.608	.370	83.39**	.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยการคัดเลือกตัวแปรเพื่อพิจารณาโดยใช้วิธีแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ด้านการเป็นผู้เชี่ยวชาญ (X_2) ตัวแปรพยากรณ์ใช้พยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายโสธร เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจในการสามารถพยากรณ์ เท่ากับร้อยละ 29.70 เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ด้านการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_4) เข้าไปค่าอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 34.30 เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ด้านการเป็นผู้ตัดสินใจ (X_6) เข้าไปค่าอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 36.00 และเมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ด้านการเป็นผู้นิเทศ (X_3) เข้าไปค่าอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 37.00

5. การวิเคราะห์สมการการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ตัวแปรที่ได้คัดเลือกเข้าสมการ คือ ด้านการเป็นผู้เชียวชาญ (X_2) การเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_4) การเป็นผู้ตัดสินใจ (X_6) และการเป็นผู้นิเทศ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ .385,.203,.116,.109 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน .545,.289,.177,.173 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน

ตัวพยากรณ์	b	**β**	Se_B	t	p
X_2	.385	.545	.420	13.751**	.001
X_4	.203	.289	.410	5.543**	.001
X_6	.116	.177	.400	3.468**	.001
X_3	.109	.173	.400	2.668**	.001
R = .610 R^2 = .370 a = 2.360					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายโสธร เขต 2 คือด้านการเป็นผู้เชียวชาญ (X_2) การเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_4) การเป็นผู้ตัดสินใจ (X_6) และการเป็นผู้นิเทศ (X_3) มีค่าคงที่ 2.360 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ.385,.203,.116,.109 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน .545,.289,.177,.173 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว สามารถร่วมกันพยากรณ์ความ

แปรปรวนของการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายโสธร เขต 2 ได้ร้อยละ 37.00 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$Y' = 2.360 + .385X_2 + .203X_4 + .116X_6 + .109X_3$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$Z'_y = .545Z_{X2} + .289Z_{x4} + .177Z_{X6} + .173Z_{X3}$

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 โดยขอนำเสนอสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 พบว่า การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตมีการพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษามีการจัดอบรมเป็นระยะอบรมนิเทศและจูงใจให้มีการปฏิบัติงานในบทบาทผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ ควบคุมดูแลบุคลากรในโรงเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิตา รัตนพันธ์ (2561 : 52) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผลส่วนหนึ่งมาจากความใส่ใจของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในโรงเรียน

2. การศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 พบว่า การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจมาจากการจัดอบรมในสถานศึกษาและมีการพัฒนาครูด้านการทำงานเป็นทีมนิเทศจูงใจพัฒนาให้ความร่วมมือการในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องงานวิจัยของกับ สุรีพร พึ่งพุทธคุณ (2562: 187) กล่าวว่า การบริหารงานและการดำเนินการจัดการศึกษาต้องให้

ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุด และการทำงานเป็นทีมนั้นยังเป็นแนวคิดพื้นฐานสำคัญซึ่งนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของบุคคลสู่ความสำเร็จ สอดรับกับการบริหารจัดการองค์การให้ทันต่อโลก และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พร้อมทั้งเป็นรูปแบบการทำงานที่ได้รับการปรับปรุง พัฒนาส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับอำนวย มีสมทรัพย์ (2562 : 74) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยที่พบว่าการทำงานเป็นทีมของครูอยู่ในระดับมากและประสิทธิผลของโรงเรียนก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมการทำงานเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้การทำงานเป็นทีมได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การวิจัยใหม่นี้ได้แสดงให้เห็นว่า การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่สนับสนุนข้อสรุปจากการศึกษาในอดีตของอำนวยและสมทรัพย์ ในบริบทของโรงเรียนเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมของครูมีการดำเนินงานในระดับที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารงานวิชาการที่มีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นที่ของครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย และในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการบริหารจัดการซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องงานบริหารสถานศึกษาอันเป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของสังคม เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นผู้นำเทคนิคต่างๆ ในการปฏิบัติงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ย่อมส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของสัมมา รธนิชย์ (2559 : 27) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและผลักดันให้เกิดทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกศสรินทร์ ตรีเดช (2560 : 62) แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีผลต่อการทำงานเป็นทีมในทางบวก ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของผู้นำในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดความร่วมมือและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำของผู้บริหารไม่เพียงแค่กำหนดทิศทางและกลยุทธ์ แต่ยังมีอิทธิพลสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างผู้บริหารและครู ส่งผลให้การทำงานเป็นทีมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. การศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้เชี่ยวชาญ การเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน การเป็นผู้ตัดสินใจ และการเป็นผู้นิเทศ ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทในการเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ความรู้และประสบการณ์เพื่อแก้ปัญหาและตัดสินใจเฉพาะหน้าได้ทันท่วงที มีการพัฒนาตนเองเพื่อพร้อมรับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ อีกทั้งเป็นผู้นำทั้งทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีเพื่อนำความรู้และทักษะใหม่ ๆ ไปถ่ายทอดให้กับครูได้อย่างเต็มศักยภาพบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของบุคลากรที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เป็นประโยชน์มาโรงเรียน มีการนิเทศติดตามเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันย่อมก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของศันสนีย์ ชูเชื้อ (2559: 22-13) พบว่าการตัดสินใจ ภาวะผู้นำ และการสื่อสารมีผลกระทบสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม ผลการวิจัยนี้บ่งชี้ว่าการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงแค่ความสามารถส่วนบุคคลของสมาชิกทีมเท่านั้น แต่ยังต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกที่สำคัญ เช่น การตัดสินใจที่ดี การมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง และการสื่อสารที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานเป็นทีมในองค์กรต่าง ๆ รวมถึงมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้ของการวิจัยในครั้งนี้ คือ การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครู ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันที่ดี สนับสนุนการสื่อสารที่เปิดกว้าง และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูในทีม การบริหารงานเชิงสร้างสรรค์จะช่วยให้ครูสามารถประสานงานและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความขัดแย้งภายในทีม และเพิ่มความสำเร็จในกระบวนการสอน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงานและร่วมมือกันพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

เกศสรินทร์ ตรีเดช. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2560). *ทักษะการบริหารทีมงาน Team Management Skis*. กรุงเทพฯ: เอ็กซเปอร์เน็ท

ธนิตา รัตนพันธ์. (2561). *ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารงานโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2562) *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวิริยาสาส์น.

_____. (2556). *การพัฒนาองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวิริยาสาส์น.

ปรีชา สินวรณ์. (2560). *ภาวะผู้นำ*. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2563). *บทบาทของผู้บริหารและการทำงานเป็นทีมของครู*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศันสนีย์ ชูเชื้อ. (2559) *วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของพนักงานมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์การบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ.

สุรีพร พึ่งพุทธคุณ. (2562). *การบริหารจัดการทีมงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอ็กซเปอร์เน็ท.

สัมมา รธนิชย์. (2559). *ปัจจัยทางการนบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนการพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานนโยบายและวิชาการสถิติ. (2562). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

สำนักงานเขตคณะกรรมการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *การบริหารจัดการทีมงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอ็กซเปอร์เน็ท.